

Behandeling met cyclofosfamide

In overleg met uw behandelend arts heeft u besloten dat u wordt behandeld met het medicijn cyclofosfamide. In deze folder vindt u onder andere informatie over:

- Ziektebeelden waar cyclofosfamide wordt toegediend
- De werking van cyclofosfamide
- De bijwerkingen
- De verschillende toedieningsvormen van dit medicijn
- Bijzondere aandachtspunten bij het gebruik van cyclofosfamide

Het gebruik van cyclofosfamide

Andere namen voor cyclofosfamide:

CTX, Endoxan®

De werking van cyclofosfamide

Cyclofosfamide is een medicijn wat werkt op een sneldelende celdeling en heeft een onderdrukkende werking op ontstekingen. Dit medicijn valt onder de groep 'cytostatica'. Cytostatica is de medische term voor de groep medicijnen die gebruikt worden in de behandeling van kanker. De dosering van cyclofosfamide is verschillend per ziektebeeld en afhankelijk van de klachten die u heeft van uw ziekte.

Bij welke ziektebeelden wordt cyclofosfamide gebruikt?

Cyclofosfamide wordt bij verschillende ziektebeelden toegepast in de behandeling. Dat heeft te maken met de veelzijdigheid van dit middel.

Auto-immuunziekten

Eer zijn veel ziekten die behoren tot de groep 'auto-immuunziekten'. Normaal gesproken zorgt het immuunsysteem ervoor dat lichaamsvreemde cellen worden afgeweerd. Maar bij een auto-immuunziekte is dit afweermechanisme verstoord. Het immuunsysteem herkent dan ook de lichaamseigen cellen en stoffen niet meer en valt deze aan. De behandeling met cyclofosfamide kan dit proces tegengaan.

Kanker

Cyclofosfamide wordt ook gebruikt bij de behandeling tegen kanker; een ziektebeeld waarbij de celdeling ontspoord is. De dosering van Cyclofosfamide bij de behandeling tegen kanker is anders dan bij de behandeling van auto-immuunziekten.

De toediening van Cyclofosfamide

Cyclofosfamide kan worden toegediend in de vorm van tabletten of via infuus. In deze folder richten we ons alleen op de toediening via een tablet. De dosering van Cyclofosfamide wordt per gebruiker bekeken. Daarin wordt er onder andere gekeken naar uw lengte en gewicht. Let op: uw dosering van Cyclofosfamide kan bestaan uit meerder tabletten. Kijk goed op het voorschrift hoeveel tabletten u moet innemen. Wanneer u twijfelt over het aantal tabletten, neemt u dan contact op met uw apotheek. De Cyclofosfamidetabletten kunnen misselijkheid veroorzaken. Probeer daarom zelf na te gaan op welk moment in de ochtend u de tabletten het beste kunt innemen en wat u hierbij kunt eten en drinken.

Bijwerkingen van Cyclofosfamide

Bij het gebruik van Cyclofosfamide kunnen een aantal bijwerkingen optreden. Deze zijn in het algemeen van voorbijgaande aard; ze verdwijnen als de dosis wordt verlaagd of als het medicijn niet meer gebruikt hoeft te worden.

De meest voorkomende bijwerkingen

- Maag- of darmklachten, zoals: een vol gevoel, misselijkheid of diarree.
- Verminderde aanmaak van bloedcellen. Om uw bloedcellen in de gaten te kunnen houden, wordt uw bloed regelmatig gecontroleerd. Hierdoor kan een verhoogde kans op infecties ontstaan. Zonodig wordt de dosis Cyclofosfamide verlaagd. Deze bijwerking is van voorbijgaande aard.

Af en toe voorkomende bijwerkingen

- Irritatie van het mondslijmvlies.
- Stornissen in de bloedaanmaak door het niet goed functioneren van het beenmerg. Hierdoor kan een verhoogde kans op infecties ontstaan.
- Huidafwijking en haaruitval (verdwijnen bij verlaging van de dosis).
- Hoofdpijn en duizeligheid.

Zelden voorkomende bijwerkingen

- Bepaalde vorm van longontsteking. Dit kan gepaard gaan met hevige kortademigheid. (Dit kan natuurlijk ook door een griep worden veroorzaakt).
- Leverfunctiestoornissen. Hiervan merkt u zelf meestal niets. Om uw leverfuncties in de gaten te kunnen houden, wordt uw bloed regelmatig gecontroleerd.
- Blaasontsteking op basis van gebruik van Cyclofosfamide; daarom luidt het advies om goed te blijven drinken tijdens uw behandeling met cyclofosfamide en de cyclofosfamide 's morgens in te nemen.

Als één of meerdere van deze verschijnselen zich bij u voordoen of er treden andere lichamelijke veranderingen op, neem dan contact op met uw huisarts. Meld de klachten die u heeft (ervaren) altijd aan uw behandelend specialist in het ziekenhuis wanneer u op controle komt. Wanneer u klachten van kortademigheid krijgt, die in korte tijd ontstaan, is het belangrijk contact op te nemen met uw specialist in het ziekenhuis.

Bijzondere aandachtspunten bij het gebruik van cyclofosfamide

Gebruik van cyclofosfamide bij kinderwens en zwangerschap

Cyclofosfamide kan van invloed zijn op de vorming van zaad- en eicellen. bij gebruik van cyclofosfamide tijdens de zwangerschap bestaat de kans op een miskraam en aangeboren afwijkingen. Daarom is het van groot belang om tijdens de behandeling voor een goede, betrouwbare anticonceptie te zorgen en deze na beëindiging van de medicatie nog tenminste vier maanden voort te zetten. Dit geldt zowel voor vrouwen als voor mannen. Als u een zwangerschap overweegt, overleg dan eerst met uw arts.

Cyclofosfamide en alcohol

Wees zuinig met alcohol. Gebruik bij voorkeur niet meer dan één alcoholconsumptie per dag.

Cyclofosfamide en andere medicijnen

Wanneer uw huisarts of een andere arts het noodzakelijk vindt om u te behandelen met andere medicijnen, meldt u deze arts dan altijd dat u wordt behandeld met cyclofosfamide. Bepaalde medicijnen kunnen leiden tot meer bijwerkingen. Daarnaast kunnen ze de bestaande bijwerkingen heviger maken.

Operatie

Als u wordt opgenomen voor een operatie, neemt u dan van tevoren contact op met uw arts. Soms is het nodig om in de periode rondom de operatie de cyclofosfamide één of meerdere weken niet te gebruiken. Meldt u ook aan de chirurg en anesthesist dat u cyclofosfamide gebruikt.

Bloedcontroles

Door regelmatig uw bloed te laten controleren, kunnen vroegtijdig tekenen van verminderde aanmaak van bloedcellen en/of leverbeschadiging worden opgespoord. Houdt u zich daarom goed aan de afspraken voor bloedcontrole.

Risicovolle stof

Cyclofosfamide is een medicijn wat onder de groep 'cytostatica' valt. Deze groep medicijnen worden beschouwd als 'risicovolle stoffen'. Dat betekent dat deze stoffen schadelijk kunnen zijn voor de gezondheid wanneer je ermee in aanraking komt wanneer dit niet nodig is. Dit houdt in dat u voorzichtig moet omgaan met deze stoffen en zo mogelijk moet voorkomen dat u hiermee in aanraking komt. In uw geval is dat niet haalbaar, omdat u behandeld wordt met cyclofosfamide. Maar u kunt wel maatregelen nemen die voorkomen dat uw naaste(n) in aanraking komen met cyclofosfamide. Deze maatregelen houden het volgende in:

- Zorg ervoor dat u zo min mogelijk huidcontact heeft met cyclofosfamide. zorg er ook voor dat de medicijnen zo min mogelijk in aanraking komen met uw eigendommen op verschillende plaatsen bij u in huis. Gebruik daarom een vaste plek voor de inname of toediening van cyclofosfamide.
- Ook wanneer een ander (bijvoorbeeld een medewerker van de thuiszorg of een familielid) u helpt bij de inname van cyclofosfamide, is het van belang dat hij/zij géén huidcontact heeft met de medicijnen. Deze persoon wordt geadviseerd handschoenen te gebruiken.
- Zet cyclofosfamide niet uit in een weekdoos. Bewaar cyclofosfamide in de originele verpakking tot aan het moment dat u de medicijnen gebruikt.
- Het kauwen op de medicijnen of het breken van tabletten is niet toegestaan (tenzij anders vermeld). Wanneer u moeite heeft met het doorslikken van cyclofosfamide, neemt u dan contact op met uw arts.
- neem cyclofosfamide direct in nadat u deze uit de verpakking heeft gehaald. De verpakking mag u gewoon in een vuilnisemmer weggooien.
- Was na inname van cyclofosfamide direct uw handen.
- Als u na de inname van de tabletten moet braken, neemt u dan direct contact op met uw arts / oncologie verpleegkundige. Wacht met de inname van nieuwe tabletten. Uw arts kan medicijnen tegen de misselijkheid voorschrijven. Neem de volgende tabletten in volgens

schema.

- Lever restanten van de tabletten altijd in bij uw apotheek. Deze heeft faciliteiten om het medicijn op een verantwoorde manier te vernietigen.

Cyclofosfamide wordt via de urine en ontlasting uitgescheiden uit uw lichaam. Daarnaast zijn sporen van cyclofosfamide te vinden in het bloed en braaksel. Cyclofosfamide is tot 48 uur, na inname van de laatste tabletten, nog aanwezig in de urine en de ontlasting. Daarom gelden ten aanzien van toiletgebruik en wasgoed een aantal adviezen:

- Wasgoed dat in aanraking is gekomen met braaksel, urine, bloed of ontlasting liefst zo spoedig mogelijk en apart wassen volgens het wasvoorschrift.
- Na het gebruik van het toilet kunt u deze het beste, met een gesloten deksel, tweemaal doorspoelen.
- Om zoveel mogelijk spatten te voorkomen, wordt mannen geadviseerd om zittend op het toilet te urineren.
- Het toilet moet eenmaal per dag met een schoonmaakmiddel worden gereinigd. Gebruik hiervoor géén chloor / bleekmiddel (of ander schoonmaakmiddel dat erg bruist).
- Afvalmateriaal zoals gebruikte wegwerphandschoenen, celstof matjes, incontinentiemateriaal en stomamateriaal, verpakt u in een plastic zak die u goed dichtknoopt en vervolgens weggooit in een vuilniszak.

De hoeveelheid cytostatica in overige uitscheidingsproducten, zoals zweet, speeksel, sperma en tranen is zo klein dat hiervoor geen speciale maatregelen genomen hoeven te worden. Wanneer u veel transpireert, luidt het advies om het wasgoed apart te wassen volgens het wasvoorschrift.

Vragen

Heeft u na het lezen van deze informatie nog vragen, neem dan gerust contact op met uw arts of polikliniek.

Uw arts:

Telefoonnummer:

Polikliniek:

Ruimte voor eventuele vragen

Bovenstaande informatie is geschreven samen met artsen en (gespecialiseerd) verpleegkundigen van de genoemde afdeling(en). De afdeling communicatie & patiëntenvoorlichting verzorgt de eindredactie van deze folder.

Heeft u vragen en/of opmerkingen over deze folder? Belt u dan met de genoemde afdeling(en) of stuur een e-mail naar PatiëntService, psb@bernhoven.nl.

Bernhoven

Nistelrodeseweg 10
5406 PT UDEN

Ga naar
www.zorgkaartnederland.nl

Postbus 707
5400 AS UDEN

T: 0413 - 40 40 40
E: communicatie@bernhoven.nl
I: www.bernhoven.nl

Code: Datum gewijzigd: dinsdag 19 juni 2018